

лькох виокремлених позицій (зараз у навчальному плані підготовки бакалавра з економіки підприємства це вибіркового пакет «Бізнес-аналітика» та «Фахова науково-дослідницька робота») і побіжні заявлення про відпрацювання подібних результатів навчання ще в кількох? Напевне, що вектор, спрямований на формування поглиблених аналітичних і дослідницьких компетентностей, має пронизувати усі без винятку дисципліни, а не лише бути завданням окремих позицій навчального плану. Чимало дисциплін, які є базовими нормативними, недостатньо розвивають аналітичні та пошукові здатності, а натомість інформативно перевантажують студента, що призводить до поверхневого сприйняття не лише самих дисциплін, а й тих, які по відношенню до них виступають розвивальними та поглиблювальними. Цим «грішать» чимало позицій навчального плану. Наведемо один доволі яскравий приклад з науки «Регіональна економіка»: на практичному занятті № 4 за 2 год для формування ключової компетентності щодо засвоєння базової інформації про рівень ресурсності економіки регіонів України та навиків управління економікою (текст процитовано з робочої програми) планується повністю розкрити природно-ресурсний потенціал України, а також соціально-економічний і трудовий потенціал. Виникає сумнів у тому, чи вдасться викладачу виконати зазначені завдання впродовж одного заняття, чи зможуть студенти належним чином підготуватись до нього та чи виділять вони хоч якусь дециму свого часу на інші предмети чи на аналітичні дослідження, які напевне, можуть стати у цьому напрямку такими цікавими для майбутніх фахівців, управителів чи підприємців? Не поодинокими є приклади того, що на практичні заняття з деяких наук планується отримати завеликі, як на наш погляд, результати навчання: їх перелік за 2 год практичних занять, включає до 16 позицій «знати» й 12 – «вміти» (у 2–3 навичках все ж використовується термін «аналізувати»), і це характерно не лише для однієї теми.

Коректний вихід із ситуації, що склалася і продовжує відтворюватись у нових навчальних планах, може полягати в своєрідному «компетенційному аудиті» випусковою кафедрою змісту та методів навчання усіх без винятку дисциплін (наук) навчального плану та його системній налаштованості на підготовку сучасного фахівця.

Жулківська А.М., ст. викладач кафедри іноземних мов факультету маркетингу

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ МЕТОДУ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Сучасний стан суспільного розвитку, однією з особливостей якого виступає багаторазове збільшення інформаційних потоків, змушує формувати принципово нові пріоритети в підготовці спеціалістів вищої школи, в тому числі економічної. Інформаційне суспільство вимагає від освіти під час підготовки конкурентоздатних фахівців не лише нових умінь і знань, але й перебудови стратегічної діяльності, спрямованої на врахування зазначених особливостей. У зв'язку з цим серед основних вимог Програми з англійської мови для професійного спілкування (2005) є вимога опанування випускниками економічних вищих навчальних закладів (ВНЗ) такого виду професійно спрямованого монологічного мовлення як презентація на рівні B2 (B2+) відповідно до рекомендованих рівнів володіння мовою, визначених у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти (2003).

Згідно із вказаною програмою і визначеним рівнем володіння мовою випускник ВНЗ повинен вміти чітко виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування, користуватися мовними засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткий, логічно об'єднаний дискурс, враховуючи цільову аудиторію і мету висловлювання, користуватись відповідними правилами презентації та паралінгвістичними засобами, коментувати таблиці, графіки і схеми, орієнтувати аудиторію щодо загальної побудови виступу тощо.

Аналіз наукової педагогічної літератури засвідчив актуальність вивчення різних аспектів іншомовної презентації. Серед дослідників цього методу можна назвати вітчизняних і зарубіжних учених: Ю.С. Авсюкевич, Н.Л. Дрabb, В.Б. Кашкін, О.Б. Тарнопольський, О.Ю. Попова, Р. McCarthy, С. Hatcher, Л. Арредондо, J.V. Thill, L.C. Bovee, R.B. Adler, J. King та ін.

Згідно робочої навчальної програми «Фахова іноземна мова» студенти 3 та 4 курсів факультету маркетингу можуть обрати виконання одного індивідуального творчого завдання у якості вибіркової складової навчальної програми курсу, серед яких є усна презентація. Індивідуальна усна презентація є одним з видів самостійної роботи студента, яка включає: вибір однієї з тем курсу, погоджену з викладачем, з метою глибшого її опрацювання, роботу з сучасними мультимедійни-

ми засобами для самостійного пошуку інформації, підбір та обробку знайденої інформації, використання різних видів перекладу та створення відео презентації у форматі Power Point, яка повинна складатись з 12–15 слайдів. Після цього студент представляє свою роботу на підсумковому занятті у своїй групі. Час презентації складає 5–7 хвилин. Обов'язковим є обговорення її після представлення з метою розробки порад для її вдосконалення.

Як показує досвід роботи, студенти доволі часто обирають такий вид самостійної роботи та успішно справляються з ним. Презентація забезпечує реалізацію таких основних принципів організації навчальної діяльності як: мотиваційна достатність, культурологічність, практична реалізація комунікативної компетенції, зануреність у предметний зміст навчання, предметність та інтегрованість навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності, автономія творчої навчальної діяльності, творча співпраця.

Література

1. *Авсюкевич Ю.С.* Методика навчання презентації англійською мовою студентів економічних спеціальностей: автореф. Дис. канд. пед. наук: 13.00.02 / Ю.С. Авсюкевич. – К.: Нац. лінгв. ун-т, 2009. – 24 с.
2. *Тарнопольський О. Б.* Успішні презентації : [посібник з навчання ділових презентацій англійською мовою студентів економічних спеціальностей] / О. Б. Тарнопольський, Ю. С. Авсюкевич. – К. : Ленвіт, 2007. – 135 с.
3. *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання* / Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

*Журавська Л.М., к.пед.н.,
доцент кафедри педагогіки та психології*

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНІХ КОМПЕТЕНТНІСТЕЙ НА ЗАСАДАХ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ ТА SMART-ОСВІТИ

Здатність постійно навчатися і розвиватися стає самою затребуваною навичкою. Нові умови існування людини у суспільстві, поява так званого «цифрового» покоління студентів вимагає нових підходів і кроків у реалізації освітнього процесу, перегляду навчальних цілей, шляхів їх досягнення, контролю та оцінювання.

По-перше, це максимальне наближення освітнього процесу до сутності, особливостей, здібностей і життєвих планів конкретного студента, його побудова на основі педагогіки співробітництва, що забезпечує студентоцентризм.

По-друге, організувати освітній процес на основі компетентнісного підходу та підпорядкувати навчальні плани і програми формуванню визначених компетенцій. Головний критерій – це наявність розвинутої компетенції, підтвердженої результатами діяльності.

По-третє, це підготовка студента до існування в новому інформаційному суспільстві, в якому інформаційно-комунікативна та самоосвітня компетентності є ключовими.

Електронне навчання (е-навчання) переходить з категорії технологій у категорію нової парадигми освіти XXI ст. Одна із базових ідей SMART-освіти (Self Monitoring Analysis and Reporting Technology, букв. пер. з англ. «Технологія самостійного контролю, аналізу та звітності») – провідна роль студента у визначенні змісту і управління освітнім процесом, підкріплена розвинутими електронними ресурсами і технологіями. SMART-освіта інтегрує різні інновації у сфері е-навчання (віртуальні навчальні середовища, хмарові сервіси, мобільні системи, MOOCs тощо), дозволяє реалізувати найважливішу концептуальну ідею неперервної освіти «Навчатися тому, що потрібно, у будь-який час, у будь-якому місці».

Формувати самоосвітню компетентність необхідно при вивченні всіх навчальних дисциплін. Фундаментальні засади формування самоосвітніх компетенцій студента закладаються при вивченні навчальної дисципліни «Основи самоосвіти», яку вивчають майбутні викладачі економічних дисциплін спеціальності «Професійна освіта». Її метою є узагальнення, розширення, поглиблення знань, умінь і навичок студентів із самостійного виконання навчальних завдань, формування готовності до самоосвітньої діяльності у системі неперервної освіти.

Вивчення дисципліни має забезпечити формування наступних ключових компетенцій: уміння вчитися (вивчати, здійснювати пошук, мислити), соціальна (співробітничати, братися за справу), компетентність з інформаційних і комунікативних технологій (здійснювати пошук, адаптуватись), загальнокультурна (культура організації самоосвіти, мислення та навчально-пізнавальної діяльності), самоуправлінська (братися за справу, адаптуватись) тощо, тобто основні компетенції, що відповідають SMART-освіті.